

چ رەنگ و نەخشىك بۆ ملوانكەكانت هەلدەبىزىرەت؟

ئىكسسوارەكان بەدوۋ لايەن جوانىيان دەردەخەن، يەكەمىيان نەخش و شىۋازەكەى، دوۋەمىش رەنگەكەيەتەى، ھەردوۋكىيان كارىگەرىيان لە جوانى و ناسكى ئىكسسوارەكە دەيىت، بەتايىبەت ملوانكەكە ھەم رەنگ و ھەمىش نەخشى بەرچاۋن، جگە لەوانە گرنگە ئەو ئىكسسوارە لە گەل رەنگ و دىزايىنى جلت گونجاۋ بىت، ئەگىنا جوانىت دەشىۋىت. ھەندى لەو ئىكسسوارانەى كە لە گەل ھەموو جۆرە نەخش و جلىكدا دەگونجىن، ئىكسسوارى بەردىنن، كە نەخشەكەيان لە بەرد دروستكراۋە، زياتر لە رەنگى شىن و فەيروزى رەنگ كراۋن، رەنگى فەيروزى كە بە رەنگى شەزرىش دەناسرى، ھەر بۆيە ئەو دوو رەنگە لە گەل جلوبەرگ و رەنگى ماكياز دەگونجىت. ماركەى (بولگەرى – Bulgari) كە مارەكەيەكى جىھانىيە و زۆرىەى بەرھەمەكانى لە زىر و ئەلماسن، بەلام ئەمجارە روويان لە دروستكردنى ملوانكەى ياقووت و بەردى كىردوۋە، دوو رەنگى سەرەكىشىيان بۆ دانائە كە شىن و شەزرىن، ھەرۋەھا شىۋەى نەخشەكانىش زياتر لە شىۋى دل، بۆ رازاندنەۋەى نەخشەكە ۋەردە بەردى بچوۋكىيان بەكارھىناۋە لە گەل بىرەك لە ۋەردە شوۋشە تا بىرەقەدارى بكات.

شىۋازە تازەكانى ئۇ

ئەوانەى لە سەرۋەندى رۆژى زەماۋەندن، بە دواى ئارايشتىكى ناياب دەگەرىن تا لەو رۆژدە ۋەك شازادەيەك دەربەكەن، ئەگەرچى سەدان جۆرە ئارايشتى قىزى بوۋك ھەن، بۆيە پىۋىستە يەكىك لەو ئارايشتانەى كە لە گەل شىۋەى روخسار و رەنگت شىكە، بۆ رۆژى ئاھەنگت ھەلبىزىرەت. پسپۇرانى ئارايشت (ئۇسكارى دى لارنتا و مارشيسا) ئاماژە بە چەند ئارايشتىكى ئىستاي خانمانى بوۋك دەكەن، كە ئەوانەن:

مارشيستا، مۇدىكى ناسكە و بەشى پىشەۋەى سەر بەرەو لايەك دادەھىزىرەت، لە گەل دانانى قىرئەلەيەكى قوماشى نەرم لە ناۋەراستى پرچ تا ئەو بەشە پرچەى پىشەۋەى رابگىرەت.

نايم خان، مۇدىكى دىكەى ئارايشتى خاۋى

جوانى رەف و دەلاقە لە دىكۆرى مائەكەتدا

ئەگەر خىلاستت واپە دىكۆرى مائەكەت بەرچاۋ و رازاۋە بىت، ھەرۋەھا وا بىكەى كاتىك دەستە خوشكان و ھاۋرپىيان و خىمانت سەردانت دەكەن، سەرەتا بلىن دىكۆرەكەت ناۋازە ناسكە، دەتوانى چەندىن گۆرپانكارى و كارى تازەى سادە لە بەشەكانى مائەكەتدا بىكەت، تا بەۋ ئاستە دەگەيت كە دىزايىنى مائەكەت سەرنچراكىش بىت. دەتوانى لەۋە دەست پىكەيت كە بەشىكى زۆرى دىكۆرەكەت بە رەف و دەلاقە دەۋلەمەند بىكەيت. پىۋىستە ئەۋ رەف و دەلاقەنە لەم شوئنانەۋە دابىرنىن:

تەنىشت پەنجەرەكان، كاتىك نىيازت واپە رەف
لە دىكۆرى مائەكەتدا دابىت، دەكرىت لە
تەنىشت پەنجەرەكانەۋە بىت، ھەرۋەھا دەكرىت لە
دىۋار بەستىرت، يان بە سەققەۋە ھەلۋاسىرت.

ژورورى دانىشتن، ھەۋلىدە ئەۋ رەفانەى بۆ كىتپ و گۆلدان بەكارىان دەھىنەت، با لە ژورورى دانىشتن بن،
چونكە مىۋان و خەلكى دىكە كاتىك مىۋانت دەبن، لەۋنۋە چاۋيان بە رەف و دەلاقەكانت دەكەۋىت.
دەلاقەى ژورورى چىشت، بەھۆى ئەۋەى زۆرى چىشتى ئەۋ سەردەمە بچوكن، بۆىە
باشترە لە جىياتى رەف، دەلاقەى بۆ دروست بىكەيت، بەمەش دەتوانى زۆرىەى كەل و پەلەكانت
بىخەيتە نىۋ دەلاقە.

ژورورى نووستن، پىۋىستە رەف لە ژورورى نوستن ھەيت، بۆ دانانى كەرەستە و كىتپى خۇندەۋە و
نامىرەكانى مۇبايل، وا چاكە لە تەنىشتىكى سىسەمەكەت بن، تا بە ئاسانى دەستت پىيان بىگات.

ارايشتى قزى بوۋك

پرچى بوۋكە، كە بەشى پىشەۋەى بە خاۋى
دەمىنەتەۋە دەكەۋىتە سەر نىۋچەۋان.

جىنى پىكەم، بەشىكى زۆرى ئەۋ ئارايشتە
بە كەزى كەرنە، دەتوانى پرچت بىكەيتە دوو
كەزى گەۋرە، يان كەزىيەك و بىرئىتە سەر شان بۆ
پىشەۋە يان بۆ داۋە.

مۇنىك لۇليا، شىۋازى ئارايشتى كىكى، يان
بازنەى خپ لە ناۋەرپاستى بەشى پىشەۋەى سەر
دادەرنىت و ئەۋەى دەمىنەتەۋە بە خاۋى دىتە
خوارەۋە. ساشىن ئەند بەبىبى، ئارايشتىكى ناۋازە و
ناسكە، لە ناۋەرپاستى سەردا پرچ شەق دەكرىت و بە
دوۋ تەلى گەۋرەبە دەخىنە سەر گۆنچكەكان بەرەۋ
داۋە. ئۇسكار دى لارتتا، بۆ ھەردوۋ پرچى خار و
لوۋل دەبىت، لەسەر شىۋازى ئارايشتى كلكە ئەسپ
دادەرنىت و بەشى پىشەۋەى سەرىش بە لوسى بەرەۋ
داۋە دەبردىت.

سهرترين دار ميؤ

همومومان شپوهى دارميؤ-مان بينيوه، كه بهسهر دار و باردا ههله گريٽ، يان كه پرى بؤ ده گريٽ تا دارميؤه كه بهسهر كه پر و ستوونى ناسنين و دار ههله گريٽ، تا له داهاتوودا بتوانن به ناسانى وشوه تريه كان لى بكه نهوه، به لام نهو داره هاوشپوهى دارميؤه كانى ديكه نيبه كه بهسهر شوين و ستوودا ههله گريٽ. نهو دارميؤه ناوى (جابوتيكابا) يه، به دارميؤى به پازيلى ناسراوه، سالانه دوو بهروبوم ده گريٽ، سه ره تاى پيگه بيشتنى وشوه تريه كان كه رهنگيان سببيه، پاشان رهنگيان بؤ وده وشه يى

بالندهى مل شووتى

يه كيكه له سه برترين بالنده كانى جيهان، كه مل و ژير ده مى نه وهندهى شووتيه كى گه و ره ده يٽ و ده گريٽه وه، نهو بالنده يه ناوى (Magnificent Frigatebird)، زياتر له ولاتانى باشوورى نه مريكا و ئوسترااليا و كه نه دا ده زى، سيفاتيكي سه يرى هه يه له كاتى فرينيشدا ده توانيٽ بخه ويٽ، ده ستوانيت بؤ ماوهى (٣) كيلومه تر بفرٽ به بى وهستان، كه چاويكى داده خات و چاويكى ديكه ي كراوه ده يٽ، هاوشپوهى دولفين، به نيو ميشك ده خه ويٽ و نيوه كه ي ديكه ي به ئاگا ده يٽ. بوونى نهو توپه له گه و ره ي له مليدا، به چهندين هوكار به كاره هينيت، كاتيک خوارديتيكى زور ده خوات، لهو شوٽنه دا ههله گريٽ، يان كاتيک بؤ نمايشى خو ي له به رده م بالنده ميٽيه كانى ديكه دا، تا خو ي به جوانى نمايش بكات و سه رنجيان رابكيشيٽ، ههروه ها وهك ئامرازك بؤ يه كسانى جهسته يدا له كاتى فريندا سوودى لى و ره ده گريٽ، هاوشپوهى بالونيكي ههوا كار ده كات و به مهش ده توانيت له نيو ناويشدا خو ي درباز بكات.

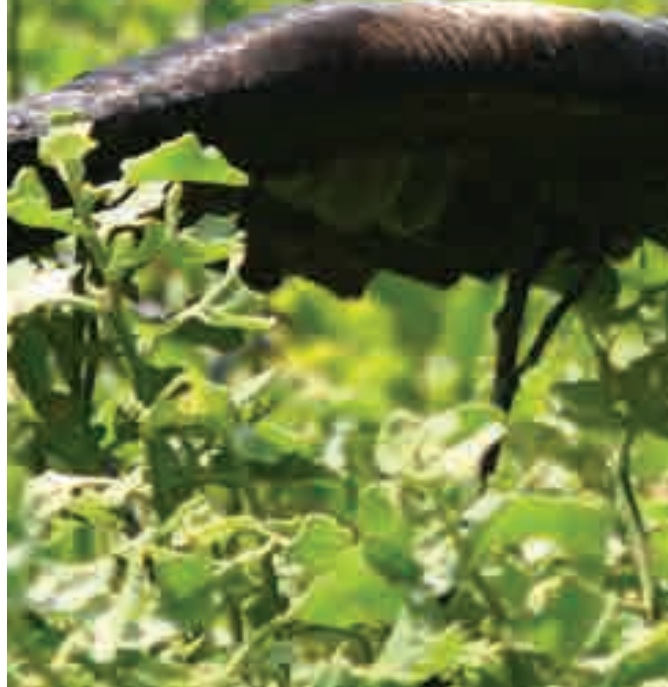

دەستپەرەنگىنى لە دروستکردنى خىشلى كوردەھوارى

بەشىكى زۆرى ئافرىقانى دەستپەرەنگىمان ھەن، كە رۇژانە بە دەست و پەنجە ناسكەكانيان نەخش و دىزايىنى چەندىن خىشلى و ئىكسسوارى ھەمەچەشەن دروست دەكەن، كە ئەو خىشلانەنى خۆمانەنى كوردەھوارى جوتتر و بە سەلىقەتر و ناۋزەترن بەرامبەر بە ئىكسسوارى بىگانە، يەككە لەو ئافرىقە دەستپەرەنگىمانەنى كە چەندىن خىشلى كوردەھوارى دروست كىردون، ناۋى (شەرمەن مەھدى نەقشەندى) يە، سالاننىكە خەرىكى دروستكردن و ئامادەكردنى خىشلى خۆمانەنى، بەرھەمەكانىشى برىتتىن لە: ملوانكە، بازن، گىرەر، مېخەك، ئىلەگ، مېدالیا، مروارى، كە زۆرى بە دروستكراۋى دەستى خۆبەتى، تا بەرھەمەكانى مۆركىكى كوردەھوارى و نەخشى خۆمانەنى پىۋە ديار پىت، ەك خۆى دەلىت: بەرھەمەكانم دروستكراۋى خۆمە و زىاتر سوود لە بەردە گەۋھەرەكان دەبىنم بۇ پىنكەتەنى كارەكانم، ھەرۋەھا دەرەخت و مووروو، بەرد و مېخەك يەككەن لە كارەكانم، خىشلى و ئىكسسوارى خۆمانە جىۋازى ھەبە لە گەل بەرھەمى دەرۋە، ملوانكەم ھەبە كە (۱۰) سال لە مەۋبەر دروستكراۋە و تا ئىستاش ماۋە، لە كاتىكدا بەرھەمەكانى دەرۋە و بىگانە بۇ ماۋبەك دەپىتتەمە و پاشان رەنگى كالل دەبى، يان دەشكىت، كاتىك بەرھەمەكىكى خۆمان دروست دەكرىت، بە ھەست و خواستى خۆمان و لىھاتوۋىبىمان كارى لەسەر دەكەين، ھەر ئەۋەشە دەپىتتە ھۆى ئەۋەى كە بەرھەمەكىكى ناۋازەى لىپى دەرچىت. دواترىن كارەكانم برىتتىبە لە مېداللىبى نىرگىز كە بە مروارى ئامادەم كىردوۋە، ناۋازە و ناسكە لە جوتىدا، ھەموو خانمان دەتوانن لە دەستيان بە جەلكانىانەۋە بكن. تا ئىستا لە (۴) نىمىشى ھارەش بەشدارىم كىردوۋە، بەرھەمەكانىشەم چىگەى داۋاكارى خەلكن و رۇژانەش خانمان سەردانم دەكەن بۇ داۋاكردنى بەرھەمەكىك، يان خىشلىكى خۆمانە.

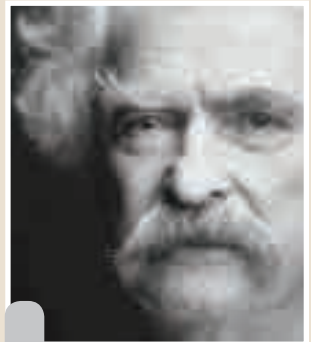

و شىن و رەشى تۇخ دەگۆپىت، ناۋەۋەى ئەو دارمىۋە سىپپە و تىرەى دەگاتە نىۋان (۳ تا ۴) سەنتىمەتر، برىكى زۆر وشەترى دەگرىت و بە تەنىشى دارەكەۋە دەپوۋىت، نەۋەك ەك وشەترى بىتتە خواروۋە، بەلكو ھەر دەنكە تىرىكە بەداركەۋە دەپوۋىت. ئەو جۆرە تىرىكە بە سادەبى دەخورىت و ھەرۋەھا سەرچاۋىيەكە بۇ خواردەنەۋەكان، جگە لەۋەى ەك چارەسەرى سىرووشتى و پزىشكى بەكاردەھىندىت.

فوتوگراف

(فيل بۇرگيس) - لىدەدايكبوى سالى (1942) ي ئەمريكايە، يەككە لىدە فوتوگرافرانەي كە ھەمىشە گىرنگى بە ژيان و ھەستى مرؤف دەدات، بەتايىبەت ئەوانەي دوچارى ناخۇشى و نەھامەتى دەبنەوہ. جگە لەوہى وئەگرە، ھەرۋەھا دەرھىنەرى فىلىمە و فىلىمى دىكۆمىنتارى بەرھەم دەھىنەت، ئەو وئەنەيەي بە ناوى (نەھامەتى ژيانى ئاۋارەكان) - لىدە كە تىپىدا دوو مىندالى ئاۋارە وئەنەيان گىراۋ، گوزارشت لە خەم و بى ئومىدى و نەھامەتى دەكات.

پەندە و وتە

مارك توين، گەورە نووسەرى ئەمريكى، كە ناوى راستەقىيەنەي (ساموئل لانگۋم كلېمىنس) و بە مارك توين ناسراۋە، سالى (1835) لە شارى فلۇرىداي ئەمريكى لەدايك بوو و لە سالى (1910) كۆچى دايسى كردوو، لە يەككە لە وتەكانىدا ئامازەي بە ترس كردوو گوتتويەتى: ئەو ھەستەي لە نىۋ دىل و مېشكتدايە، كە زۇر لىي دەترسىت و ناتوانىت بىرىشى لىج بگەيتەو، بۇ جارنىك ھەنگاۋنىك بەرەو ئەو ترسە بنى، ئىدى ھەموو ترسەكانى دىكەش لە نىۋ ھەست و دەرووتىدا نامىنەت، گىرنگە برىار بدەيت و دەست بە ھەنگاۋنان بگەيت.

كورتە چىرۆك

مامۇستايەك بە قوتايىبەكانى گوت: بۇ بەيانى رقتان لە ھەركەسىك بوو، ناوى لەسەر پەتاتەيەك بنوسن و بۆمى بەنن، بۇ سبەي ھەر مىندالەو چەندىن دانە پەتاتەيان پى بوو، ھەر پەتاتەو ناوى كەسىكى لەسەر نووسرابوو. پاشان مامۇستا پىي گوتن: دەيت بۆماۋەي يەك ھەفتە بۇ ھەركوئ رۇشتن ئەو پەتاتەنتان لە دەست يىت، پاش چەند رۇژنىك مىندالەكان ماندوو بوون لە ھەلگرتى پەتاتەكان و بەتايىبەتەش ھەندىكىان بۆنىكى ناخۇشيان لىدەھات، بە مامۇستايان گوت، بىزار بووين لەو بۆن و ھەلگرتى ئەو پەتاتانە! مامۇستاش پىي گوتن: رق بوونەو لە خەلك بەو شىۋەيەي تا زياتر رقت لەخەلك يىت، بارى شانت گرانتەر و قورستر دەيت، ھەندى جار بۆنى پىسىشى لىدەت، بۆيە پىۋىستە رقتان بەرامبەر يەكتر نەيتت و ھەمىشە يەكمان خۇش بوئت.

گا

تەنبا بىر لە چارەسەرى گرتەكانت مەكەو، بەلكو دەست بە چارەسەرىبەكانىش بگە، لەلايەن كەسانى دەروەي خىزانەكت پەبۇندىبەكى نوى لە ناسۆوہ ديارە. نەگەر خوازىارى پەبۇندىبەكى راستەقىنەي، ئەوا ئىستا كات لەبارە لە دەركات دەدات، بەلام تۇ نازانى چۇن دەركاى لىبەكەتەو.

كاۋر

نەركەكانت ماندووت دەكەن، بەلام لە داھاتوون بەسوود دەيت بۇت، بۆيە خەمى لىج مەخۇ و بەردوام بە. كارىكى ئوتت پىن رادەسپىزىن، پىۋىستە بەباشى بىرى لى بگەيتەو و بەجوانى لىي ورد بىتەو، ھەلبەدە لەگەل ھارۋىكەت پىرۇژەكت بە زوۋىي جىبەچ بگەيت و دەرى نەخەيت، چۇنكە ئىستا كاتەكەي گونجاۋە.

گولەكەنەم

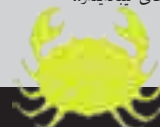
كەسىكى نىبكت دژايەتت دەكات، بەمەش ماۋىبەكە كىشە لە نىۋانتان دوست بوو، رىگەي چارەسەر ناسانە و تەنبا فرامۇشى بگە، ھەندىك شتت بۇ روون دەيتەوہ كە ماۋىبەكى زۇرە ھۇشى داگىرکردوى و دەيتتە ھۇي نازارىكى زۇر بۇ بارى دەرونىت كە خۇزگە دەخوازى ھەر تىنەگەشەبى.

شىر

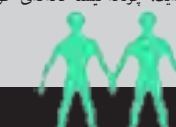
لە پەبۇندىبەكانت لەگەل كەسانى دەروەرت تووشى ھەندى كارىگەرى جۇراۋجۇر بووت، بەشۋىكىان بەشۋەيەكى نىگەتقىفانە بەسەرتدا دەشكىتەو، بەلام بەھۇي بەھىزىت سەركەوتن لىت نىبكت دەيتتەو، بەھىزىت بە و رىگە مەدە كەسانىك ژيانت تىبىكەن و رووېروويان بەوہ.

قۇرئان

كەسىكى ھەستت بەھىزە و دەتوانى لە كەسانى دەرووسەر و بەرامبەرت تىبگەيت، كىشە لەگەل كەس دوست مەكە، نەگەر روویدا پارىزگارى لە كەسايەتت بگە. ھەستى شەھەمت بەكارىنەت بۇ رواينن لە داراۋۇت وىچ بىرگەنەوہ ھەنگاۋەكانت جىبەچ مەكە، تۇ تەنبا كەسى كە بەتەواۋى لە بەزۇندىي خۇت تىدەگەي.

چىك

ماۋىبەكە بىزارىت پىنە ديارە و خەمىكى قولىش بىزارت دەكات، بۆيە نارام بگەرە و چارەسەرى نىبكت، بىر لە داھاتووت بگەو، ناگادارى بارى ھەستت بە، خۇت لە زىادە ناكۇكى بەدوور بگەرە، لەبارى سۆزدازىبەوہ پىۋىستت بەكەسىگە لە زۇر بەلكانى بەسەيتتەوہ و بەرو ژيانىكى جىگىرت دەبات.

تابلو

يەككە لە بەرھەمە جوان و سەرنجراكىشەكانى وئەكىشى ئىنگلىزى (جۆن وىليام واتەرھاوس)، كە بە ستايلى پىرىفالىيات ناسراۋە، بۇ ماۋەى چەندىن سالى كارى وئەكىشانى كىردوۋە، لە داىكبوى سالى (۱۸۴۹)ى شارى لەندەنى بەرىتانيە، ئەو تابلوئەى بە ناۋى (خانمى كەنداۋى شالۆت)ە لە سالى (۱۸۸۸) كىشايۋەتەى، وئەكە بە پانى (۲) مەتر و بەرزى (۱۵۳) سەنتىمەترە، لەسەر كانقاس چى كراۋە و وئەى زىتتەى، بە تابلوئەى مېژوۋى دادەنرەت، جۆن لە سالى (۱۹۱۷) كۆچى دوايى كىردوۋە.

دارستانى ھەمىشە تەم و مژاۋى

دارستانى زاپىرەىن، يەككە لە دارستانە سەيرەكانى جىھان، كە ھەمىشە تەم و مژە، دەكەوئە ناۋچەى ئۆرىتاۋن لە ھەرىمى باسكى باكوورى و لاتى ئىسپانىا، ھەرەك وئەكركى بە ناۋى (ئۆسكار باسكوى)، دىمەكانى ئەو دارستانە بىدەنگ و تەم و مژەى بىنىۋە، ھەموو ۋەرزىكى ئەو دارستانە تەم و مژە، تەننەت ئەگەر بچىتە ناۋى (۵) مەتر پىش خۆت نايىت، ئەو تەم و مژە وايكردوۋە كە دىمەنكى سەرنجراكىش و سامناكى ھەيىت، ھەرۋەھا بىدەنگى و بوونى ئەو ھەموو تەمە، وادەكات كە كەشكى رۇمانسى ھەيىت، تەننەت دواى ئەۋەى وئەگرەكە سەردانى ئەو شوئەى كىردوۋە، ھەموو مانگىك بۇ گۇرئانكارى و وئەى تازوۋە سەردانى دەكاتەۋە.

كارىكاتىر

- ئەم كارىكاتىرە باس لەو كەسانە دەكات كە بۇ بەرژوۋەندى خۇيان، كەسانى دىكە دەخەنە مەترسى و دەيكەنە قورىانى لە پىناۋى مانەۋە و ژيانكى خۇش بۇ خۇيان، كەچى نازانن لە داھاتوۋا ئەۋانىش بە ھەمان دەردى قورىانىكە دەچن.

نەھەنگ

بىرپارىكى دروست داۋە تا ژيانت بەرۋە گۇرئانكارى بىيەت، لەو پىرژوۋەى كە نەجامەكى لات دىار نەبو، قازانچىكى باش دەكەت، لەبۋارى سۆزدارىيەۋە لىئەگەرى غىرور و لوتبەرزى راستىيەكانت لى بىز بىكات، ئەگەر دلت بۇ خۇشەۋىستەكەت بىكەتەۋە، سوۋمەند دەيىت.

گۆزە

نەركى خۆت بە كەسانى دىكە مەسىزە، با توشى ئەو ھەلە گەۋرە نەيىتەۋە كە پىشتر كىردت، كەسىكى زىرەكى، بەلام كارەكانت بە باشى ناكەت، نارامى زىاتىز بە خۆت بىخەش. ھەندىك لە ھارۋىكانت سەركەتتەكانت دەسەلمىتىن، لەبۋارى سۆزدارىيەۋە كات لەبارە بۇ پىرژوۋەكى يەكتر ناسىن.

گەيسك

كەسانىك ھەن بە نەننى چارۋىزىت دەكەن و لە ھەلەكى تۇ دەگەرىن تا بىكەن بە كىشە پۇت، بۇيە نساگادارى ھەنگاۋەكانت بە، لەلايەنى سۆزدارىيەۋە بەگەشپىنىيەۋە سەيرى خۇشەۋىستەكەت بىكە لەبەر ئەۋەى خۇشەۋىستەكەت نىيەتپاكى خۇى پىن راگەياناۋى.

كەۋان

كەسىكى دودلى لە ھەلپۇزاردنى رىگەى داھاتوۋت، ھەلپۇزە دەرۋاكتى كەم بىكەتەۋە كە ماۋىيەكە بەسەرتنا زالە. ناخۇشەيك روت تىدەكات، بەلام كارىگەرى خراپى لەسەرت نايىت، كات گونجاۋە بۇ جىبەچىكردنى پىرژوۋەكانت، خۇشەۋىستەكەت چارۋىزى تۇيە پەيۋەندى پىۋە بىكە.

دوۋپىشك

داھاتوۋت بەرۋە باشى دىچىت و كەساپەتت چىگىرە و مەھىلە دورۋىرەت دەستكارى ژيانت بىكەن، بەلكو خۆت بۇ ھەنگاۋەكاننى داھاتوۋ نامادە بىكە. كات گونجاۋ نىيە بۇ بىرپاردان، بۇيە پەلە مەكەۋ زىات لىكۋلىنەۋە لەكىشەكان بىكە تا چارەسەرى باشيان بۇ دەۋزىتەۋە، چەند ساتىكى خۇش لەگەل ھارۋىكەتدا بەسەردەيەت.

شايدان

ماۋىيەكە لەكەسانى دورۋىرەت تىنەگەپىشنى باشتىر ھەمە و بۇت دەرگەۋتەۋە كە زۇرەى كىشەكانت لەگەل ئەۋانەيە كە خۇيان لە تۇ بەرزىر دەيىنن. كەمىك كاتت تەرخان بىكە بۇ يارمەتيدانى يەكى لەنەنداۋانى خۇزانەكەت، پەيۋەندى ھارۋىيەتى لەگەل كەسانى غەرىب وئەناس سوۋى بۇت دەيى، بەتايىيەنى لەلايەنى رۇشپىنىيەۋە.